

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 27. novembar 2017. godine
Br. ref.: RK 1156/17

PRESUDA

u

slučaju br. KI10/17

Podnosilac

Sadije Shabani

**Ocena ustavnosti neizvršenja odluke br. 112-158/1 Komisije za žalbe za
civilne službenike opštine Srbica od 12. juna 2008. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Sadije Shabani (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), sa prebivalištem u selu Trnavce, opština Srbica, koju zastupa Safet Voca, advokat.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava ustavnost neizvršenja odluke Komisije za žalbe za civilne službenike Opštine Srbica (u daljem tekstu: KŽCS-SO u Srbici), br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine od strane Opštine Srbica i redovnih sudova u izvršnom postupku.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti u vezi sa odbijanjem izvršenja odluke KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine, od strane Opštine Srbica i redovnih sudova u izvršenom postupku. Kao rezultat neizvršenja predmetne odluke podnositeljka zahteva tvrdi povredu svojih prava garantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 46. [Zaštita imovine], članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), i članom 6. [Pravo na pravično suđenje] u vezi sa članom 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113, stav (7) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 8. februara 2017. godine, podnositeljka je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 20. marta 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 11. aprila 2017. godine, Sud je obavestio opunomoćenog zastupnika podnositeljke zahteva o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 23. aprila 2017. godine, podnositeljka zahteva je podnela Sudu dodatne argumente.
9. Dana 13. novembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo preliminarne izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev prihvatljivim i utvrdi povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije.

Pregled činjenica

Upravni postupak

10. Podnositeljka zahteva je od 2002. godine do 2007. godine radila kao nastavnica predmeta građanskog obrazovanja i ljudskih prava u gimnaziji "Hamëz Jashari" u Srbici.
11. U oktobru 2007. godine, opštinska direkcija za obrazovanje opštine Srbica (u daljem tekstu: ODO u Srbici), je prekinula radni odnos podnositeljki zahteva.
12. Dana 20. novembra 2007. godine, podnositeljka zahteva je izjavila žalbu Komisiji za žalbe opštine Srbica, jer ODO u Srbici nije odgovorila u vezi sa neobnavljanjem ugovora o radu.
13. Dana 19. decembra 2007. godine, Komisija za žalbe opštine Srbica je (odluka br. 112-567), odbila, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke zahteva na osnovu spisa predmeta i preporuka direktora gimnazije "Hamëz Jashari" br. 46 od 23. oktobra 2007. godine, gde se navodi "...da je za školsku godinu 2007/2008 predviđeno samo 10 časova građanskog obrazovanja koji su dati profesoru istorije koji je imao dugo iskustvo u toj školi".
14. Dana 14. januara 2008. godine, podnositeljka zahteva je na odluku od 19. decembra 2007. godine Komisije za žalbe opštine Srbica izjavila žalbu (žalba br. 70/08), Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (u daljem tekstu: NNOK).
15. Dana 11. marta 2008. godine, NNOK je (odluka br. 499/2008) odlučio: *"I. Delimično se prihvata žalba br. 70/08 od 14.01.2008. god. predočena od strane gđe. Sadije Shabani, poništava se odluka Komisije za žalbe br. 112 – 567 od 19.12.2007. god. dok se predmet vraća na ponovno razmatranje Komisiji za žalbe SO Srbica. II. Komisija NNOK je ustanovila EXOFICIO da tokom formiranja Komisije za žalbe su povređena načela Adm. Uput. 2003/2, član 33. 2. i u izdavanju odluke postoji konflikt interesa u sastavu komisije (predsednika) prema članu 29 – 29. 3. Adm. Uput. 2003/2."*
16. Dana 26. marta 2008. godine, podnositeljka zahteva je na osnovu nalaza NNOK-a izjavila žalbu KŽCS-SO u Srbici za vraćanje na posao.
17. Dana 12. juna 2008. godine, KŽCS-SO u Srbici je (odluka br. 112-158/1), usvojila žalbu podnositeljke zahteva i obavezala ODO u Srbici sledeće: *II. Obavezuje se Opštinska direkcija za obrazovanje da gđu. Sadije Shabani sistematizuje u službu administracije*. Ova odluka je postala konačna 15 (petnaest) dana nakon njenog donošenja, s obzirom da se protiv nje nije izjavila žalba (u daljem tekstu: konačna odluka).
18. Neodređenog datuma, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu u Srbici protiv ODO u Srbici, zbog neizvršenja konačne odluke za vraćanje na posao i naknade neisplaćenih ličnih dohodaka.
19. Dana 14. novembra 2008. godine, Opštinski sud u Srbici je (rešenje C. br. 168/08), odbacio tužbu podnositeljke zahteva i obrazložio da je prema Uredbi

br. 2001/36 o civilnoj službi Kosova nadležan da odlučuje o ovoj pravnoj stvari NNOK.

20. Podnositeljka zahteva tvrdi da je nekoliko puta obavestila NNOK o neizvršenju konačne odluke, ali nikad nije dobila odgovor od istog.

Izvršni postupak

21. Dana 11. decembra 2008. godine, podnositeljka zahteva je u svojstvu poverioca podnela predlog za izvršenje konačne odluke Opštinskom sudu u Srbici.
22. Dana 8. septembra 2009. godine, Opštinski sud u Srbici je (rešenje E. br. 46/2009), usvojio predlog podnositeljke zahteva za izvršenje konačne odluke.
23. ODO u Srbici je u svojstvu dužnika podnela prigovor drugom stepenu Opštinskog suda u Srbici na rešenje od 8. septembra 2009. godine prvog stepena istog suda.
24. Dana 15. oktobra 2009. godine, drugi stepen Opštinskog suda u Srbici je (rešenje E. br. 46/2009), odbio, kao neosnovan, prigovor ODO u Srbici i potvrdio odluku od 8. septembra 2009. godine prvog stepena. U navedenom rešenju je propisano: *"Poverilac (podnositeljka zahteva) je podneo predlog na osnovu dokumenta izvršenja – pravosnažne odluke br. 112 – 158/1 od 12.06.2008. god. izdate od strane Komisije za žalbe civilnih službenika Direkcije za upravu i osoblje SO Sebica"*.
25. ODO u Srbici je blagovremeno izjavila žalbu Okružnom sudu u Mitrovici na rešenje od 15. oktobra 2009. godine drugog stepena Opštinskog suda u Srbici.
26. Dana 19. aprila 2010. godine, ODO u Srbici se žalila Kancelariji disciplinskog tužioca jer sudija slučaja kasni sa dostavljanjem spisa predmeta E. br. 46/2009 Opštinskog suda u Srbici Okružnom sudu u Mitrovici.
27. Dana 27. maja 2010. godine, Kancelarija disciplinskog tužioca je obavestila ODO u Srbici da je njena žalba zajedno sa spisima predmeta dostavljena Okružnom sudu u Mitrovici 21. aprila 2010. godine, međutim, Okružni sud u Mitrovici je 22. aprila 2010. godine vratio predmet da privremeno bude u Opštinskom sudu u Srbici do stvaranja normalnih uslova za rad u Okružnom sudu u Mitrovici.
28. Dana 13. februara 2012. godine, Okružni sud u Mitrovici je (rešenje Ac. br. 76/11), odbacio, kao nedozvoljen, predlog podnositeljke zahteva za izvršenje konačne odluke i preinačio rešenje od 15. oktobra 2009. godine Opštinskog suda u Srbici, sa obrazloženjem da *"kada dotični organ zapošljavanja ne postupi prema odluci u nalogu Odbora, Odbor prijavljuje to pitanje Skupštini koja upućuje izveštaj Odbora premijeru Kosova."*
29. Dana 22. avgusta 2012. godine, podnositeljka zahteva je ponovo obavestila NNOK o neizvršenju konačne odluke, ali po njenim rečima, NNOK joj nije odgovorio.

30. Dana 12. decembra 2012. godine, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Osnovnom sudu u Mitrovici, ogranak u Srbici, za ostvarivanje neisplaćenih ličnih dohodaka od strane ODO u Srbici, zasnivajući se na pravu koje je stekla konačnom odlukom.
31. Dana 27. januara 2014. godine, Osnovni sud u Mitrovici, ogranak u Srbici (presuda C. br. 109/2009), je odbio, kao van roka, tužbu podnositeljke zahteva sa obrazloženjem da je ona propustila rok da traži sudsku zaštitu svojih prava da koristi pravna sredstva kojima bi ostvarila prava koja je stekla konačnom odlukom. Ovu odluku je potvrdio Apelacioni sud odlukom Ac. br. 1213/2014 od 5. maja 2016. godine i Vrhovni sud odlukom Rev. br. 335/2016 od 14. jula 2016. godine.

Navodi podnosioca

32. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 31. Ustava i člana 6. Konvencije neizvršenjem odluke KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine, od strane opštinskih vlasti u Srbici, podnositeljka navodi da *“Opština Srbica je bez ikakvog obrazloženja, povređujući zakon, odbila da sprovede svoju odluku br. 112-158/1, kojom je odlučeno da je prihvaćena kao osnovana žalba stranke (podnositeljke zahteva) i sama je konstatovala da je stranki prekinut radni odnos bez ikakvog zakonskog osnova i obavezala je Opštinsku upravu obrazovanja da gospođu Sadrije Shabani sistematizuje u službu opštinske administracije.*
33. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 31. Ustava i člana 6. Konvencije neizvršenjem odluke KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine, od strane redovnih izvršnih sudova, podnositeljka navodi *„...uzimajući u obzir da u jednoj demokratskoj državi nadležni organi su obavezni da osnuju sistem za sprovođenje odluka koji je efektivan i u zakonskom smislu, takođe i u praksi... Takođe, smatram da jedno stečeno pravo ne treba da ostane samo mrtvo slovo na papiru već treba da se sprovede i u praksi... sudovi kojima se stranka obratila nisu uspeli da istoj obezbede pravično i nepristrasno suđenje.”*
34. Što se tiče tvrdnje o povredi prava garantovanih članom 54. Ustava od strane redovnih sudova, podnositeljka navodi da *“... od vremena prekida radnog odnosa, konstantno, bez ikakvog prekida je prekinuo sve postupke (nije čitljivo) i putem druge potrebne postupke za ostvarivanje njenog zakonskog i osnovanog prava. Ova činjenica se može dokazati iz materijalnih dokaza koji se nalaze u spisima predmeta”.*
35. Pored toga, podnositeljka zahteva tvrdi da su joj Opština Srbica i redovni sudovi povredili pravo na zaštitu imovine, koje je pojedincima garantovano članom 46. Ustava, zbog neizvršenja odluke KŽCS-SO u Srbici, br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine, od koje podnositeljka zahteva tvrdi da je imala legitimno očekivanje da dobije naknadu za neisplaćene lične dohotke.
36. Pored toga, podnositeljka zahteva tvrdi da su joj Opština Srbica i redovni sudovi svojim radnjama povredili pravo garantovano članom 49. Ustava, jer ona ne može da bude kriva zbog neuspeha nadležnih organa u zaštiti njenih legitimnih prava da radi i obavlja svoju profesiju.

37. Podnositeljka zahteva, između ostalog, traži: „Od Ustavnog suda Kosova da naš zahtev proglasi prihvatljivim i da konstatuje da je bilo povreda člana 21, člana 34, člana 54 i člana 49 i člana 46 Ustava i povreda člana 6 EKLP-a i da nakon toga presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev.br. 335/2016 proglasi nevažećom, a da slučaj vrati Vrhovnom sudu n ponovno suđenje i odlučivanje“.

Primenjive zakonske odredbe

Uredba UNMIK-a 2001/36, 22. decembar 2001. godine

(a) „Javni službenik“ je bilo koji službenik javnog organa čija se plata isplaćuje iz Konsolidovanog budžeta Kosova, osim: (i) članova Odbora; (ii) izuzetnih naimenovanih lica; i (iii) članova Kosovskog zaštitnog korpusa.

Član 11. Žalbe

11.1 Javni službenik koji je oštećen odlukom organa nadležnog za zapošljavanje zbog principa iznetih u članu 2.1 ove Uredbe može da se žali Odboru na takvu odluku u skladu sa odredbama ovog člana.

Zakon br. 03/L-008 o izvršnom postupku

Član 1. (Sadržina zakona)

1.1 Ovim zakonom uređuju se pravila sudskog postupka po kome se ostvaruju potraživanja na osnovu izvršnih naslova (postupak izvršenja), ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

1.2 Odredbe ovog zakona primenjuju se i na izvršenje odluke donete u upravnom postupku i prekršajnom postupku kojim je određena novčana obaveza, osim ako je za takvo izvršenje zakonom predviđena nadležnost drugog organa.

Član 24.1

Izvršni naslov su:

- a) izvršna odluka suda i izvršno sudsko poravnanje;
- b) izvršna odluka doneta u upravnom postupku i administrativno poravnanje, ako se radi o novčanoj obavezi i ukoliko zakonom nije predviđeno drugačije;
- c) overena izvršna isprava;
- d) druga isprava koja je zakonom priznata kao izvršna isprava.

Član 26.3 (Izvršnost odluke)

Odluka donesena u upravnom postupku je izvršna, ako je postala takva prema pravilima kojima je uređen taj postupak.

Član 294

Nadoknada plate u slučaju vraćanja radnika na posao

294.1 Predlagač izvršenja koji je podneo predlog za vraćanje na posao, ima pravo da traži da sud donese rešenje kojim će odrediti da je dužnik obavezan da tom radniku isplati na ime plate mesečne iznose koji su postale dospelim od dana pravosnažnosti odluke do dana vraćanja na posao. Istim

rešenjem sud određuje izvršenje za ostvarivanje određenih mesečnih iznosa.

294.2 Predlog za nadoknadu može se priložiti predlogu za izvršenje, ili može se podneti naknadno do okončanja izvršnog postupka.

295

Dejstvo rešenja o izvršenju

295.3 Nadoknada mesečne plate određuje se u iznosu koji bi radnik ostvario kad bi bio na poslu“.

Prihvatljivost zahteva

38. Sud će razmatrati da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, dalje navedene u Zakonu i Poslovniku.

39. Sud prvo treba da utvrdi da li je podnositeljka zahteva ovlašćena strana i da li je iscrpela sva pravna sredstva da podnese zahtev Sudu u skladu sa članom 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

40. Sud, dalje, uzima u obzir uslove iz člana 49. Zakona, koji propisuje:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci”.

41. Sud uzima u obzir i uslove iz člana 48. Zakona koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

42. Osim toga, Sud se poziva na pravilo 36 (1) d) Poslovnika, koje propisuje:

Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(...)

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

43. Na osnovu gore navedenih uslova, Sud ocenjuje da je podnositeljka zahteva iscrpela sva raspoloživa pravna sredstva predviđena važećim zakonima i, u odsustvu bilo kog drugog efektivnog pravnog sredstva, ona se u skladu sa uslovima iz člana 113 (7) Ustava obratila Sudu zahtevom za ostvarivanje svojih prava garantovanih Ustavom.

44. Sud, takođe, primećuje da se uslov podnošenja zahteva u roku od četiri (4) meseca ne primenjuje u slučaju podnositeljke jer se radi o kontinuiranoj situaciji neizvršenja konačne odluke javnog organa (Vidi: *mutatis mutandis Iatridis protiv Grčke*, br. 59493/00, ESLJP. Presuda od 19. oktobra 2000. god.). ESLJP

izričito naglašava da se u sličnoj situaciji koja se pojavljuje u slučaju Iatridis protiv Grčke, pravilo roka ne primenjuje kada postoji odbijanje izvršne vlasti da se složi sa određenom odlukom.

45. U stvari, u sličnoj situaciji kao što je ova, Sud se pozivao na svoju praksu kada je odlučio o neizvršenju odluka Nezavisnog nadzornog odbora, koje su donete u upravnom postupku, ali su po prirodi rešavale sporove radnih odnosa civilnih službenika. U tim slučajevima, Sud je utvrdio postojanje kontinuirane situacije i kao rezultat toga, rok od četiri meseca za podnošenje zahteva Sudu je bio neprimenjiv (vidi: presude Ustavnog suda u slučajevima KI50/12, presuda *Agush Lolluni* od 16. jula 2012. godine, KI94/13 *Avni Doli, Mustafa Doli, Zija Doli i Xhemile Osmanaj*, presuda od 24. marta 2014. godine).
46. Dakle, zakonski rok od 4 (četiri) meseca u slučaju podnositeljke nije primenjiv zbog postojanja kontinuirane situacije, što je rezultat neizvršenja konačne odluke.
47. Sud, takođe, ocenjuje da je podnositeljka zahteva tačno navela koja su joj ustavna prava povređena neizvršenjem odluke KŽCS-SO u Srbici od 12. juna 2008. godine, pominjući i javne organe za koje se tvrdi da su joj uskratili ustavna prava.
48. Kao rezime, Sud smatra da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana, da je iscrpela sva pravna sredstva, da je ispunila uslov roka kao rezultat kontinuirane situacije, da je tačno navela navodnu povredu prava i sloboda i pomenula je javne organe za koje tvrdi da su joj povredili prava.
49. Na osnovu gore navedenog, Sud utvrđuje da zahtev podnositeljke ispunjava sve uslove prihvatljivosti, stoga, Sud će u nastavku oceniti meritum zahteva.

Ocena merituma zahteva

50. U ovom slučaju, Sud primećuje da se spor iz radnog odnosa konačno rešio od strane KŽCS-SO u Srbici odlukom od 12. juna 2008. godine prema upravnom postupku na osnovu Uredbe UNMIK-a 2001/36 od 22. decembra 2001. godine kojom se reguliše pravni status civilnih službenika. Ovom odlukom, podnositeljka zahteva je stekla pravo da bude sistematizovana na posao u službama administracije u opštini Srbica.
51. Sud primećuje da se sve tvrdnje podnositeljke zahteva o povredi prava garantovanih Ustavom i Konvencijom odnose upravo na neizvršenje odluke KŽCS-SO u Srbici od Opštine Srbica i redovnih sudova u izvršnom postupku.
52. U smislu ovih okolnosti, podnositeljka zahteva na legitimni način tvrdi da je žrtva povreda osnovnih prava koja su garantovana Ustavom i Konvencijom.
53. Pre svega, Sud podseća da član 53. Ustava propisuje da se "*Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.*"

54. U tom smislu, Sud će razmotriti meritum zahteva samo u pogledu ustavnih povreda koje su povezane sa neizvršenjem odluke KŽCS-SO u Srbici od 12. juna 2008. godine.
55. Što se tiče toga, Sud se poziva na član 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije, koji propisuju:
- 31.1. "Svatom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih."
- 6 (1) "Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ..., ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom".
56. Iz spisa predmeta se jasno može videti da je odluka KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine bila pravosnažna i izvršena i u redovnim izvršnim sudovima.
57. Prema primenjivim zakonima, odluka postaje pravosnažna i izvršna, između ostalog, i u slučaju kada je strane ne ospore žalbom u višim stepenima, kao što je slučaj podnositeljke zahteva.
58. Polazeći od ove činjenice, Sud smatra da odluka KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine predstavlja presuđeno pitanje *res judicata* koje treba da se izvrši od strane nadležnih organa bez nepotrebnog odlaganja kako bi ispunili svoje obaveze u skladu sa članom 31. Ustava i članom 6. Konvencije, da pravo stečeno konačnom odlukom ne ostane neostvareno i u praktičnom smislu.
59. U tom aspektu, Sud primećuje da je podnositeljka zahteva iscrpela sva dostupna pravna sredstva u potrazi izvršenja konačne odluke. Međutim, sva pravna sredstva koja je ona koristila su bila neuspešna i nedelotvorna, jer joj nisu pružila praktično rešenje, kao što je predviđeno gorenavedenim članovima.
60. Sud, nakon analize okolnosti slučaja, smatra da nije bilo razloga da organi Opštine Srbica i izvršni sudovi više od 8 godina odlažu i odbijaju izvršenje odluke KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine od kada je ova odluka postala pravosnažna i postala izvršeni naslov prema primenjivom zakonu.
61. U tom smislu, Sud naglašava da izvršenje konačne odluke treba posmatrati kao sastavni deo prava na pravično suđenje koje se garantuje članom 31. Ustava i članom 6. Konvencije. Gore navedeni princip je od velikog značaja u okviru upravnog postupka u vezi sa sporom čiji je rezultat od posebne važnosti za građanska prava strana u sporu (vidi: *mutatis mutandis*, presuda ESLJP u slučaju *Hornsby protiv Grčke* od 19. marta 1997. godine, izveštaji 1997-II, str. 510, stav 40. Vidi, takođe: presudu Ustavnog suda u slučaju KI112/12 *Adem Meta* od 5. jula 2013. godine).
62. Sud podseća da se član 6. Konvencije primenjuje i za upravne faze sudskog procesa, odnosno unutar je okvira redovnog sudskog procesa. Dakle, i neizvršenje konačnih odluka koje su donete u upravnom postupku je element člana 6. Konvencije i njegova povreda (vidi: *mutatis mutandis* presudu

Ustavnog suda u slučaju KI47/12, *Isalm Thaçi*, od 11. jula 2012. godine, stav 48). Pored toga, Sud naglašava da konačna odluka koju je doneo upravni organ zasnovan na zakonu proizvodi pravna dejstva za strane i kao takva je izvršna (vidi: presudu Ustavnog suda u slučaju KIO4/12, *Esat Kelmendi*, od 20. jula 2012. godine).

63. Sud naglašava da pravo na pokretanje sudskog postupka u građanskim slučajevima, kao što je propisano gore navedenim članovima, bilo bi iluzorno, ukoliko pravni sistem Republike Kosovo dozvoli da konačna, pravosnažna odluka ostane neefektivna na štetu jedne strane. Tumačenje gore navedenih članova se isključivo odnosi na pristup sudu, sprovođenje i efikasnost sudskih postupka. Dakle, neefikasnost postupaka bi nas verovatno dovelo do situacije koje nisu u skladu sa principom vladavine prava koji su organi Republike Kosova obavezni da poštuju (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP u slučaju *Romashov protiv Ukrajine*, od 25. jula 2004. godine, predstavka br. 67534/01).
64. Sud ponavlja da je vladavina prava jedan od osnovnih principa demokratskog društva koje pretpostavlja poštovanje principa pravne sigurnosti, posebno u vezi sa pravosnažnim odlukama koje predstavljaju presudenu stvar *res judicata*. Nijedna strana ne polaže pravo da zahteva reviziju pravosnažne odluke samo zarad dobijanja mogućnosti za ponovnu ocenu i preispitivanje slučaja (vidi: *mutatis mutandis*, slučaj *Sovtransavto Holding protiv Ukrajine*, predstavka br. 48553/99, stav 72, ESLJP 2002-VII, kao i *Ryabykh protiv Rusije*, predstavka br. 52854/99, stav 52, ESLJP 2003-IX).
65. Pored toga, Sud naglašava da jurisprudencija ESLJP traži da se od osobe koja je dobila presudu protiv države na kraju sudskih postupaka ne bi trebalo očekivati da on ili ona pokrene poseban izvršni postupak (vidi: presudu ESLJP u slučaju *Burdov protiv Rusije* od 15. januara 2009. godine, predstavka br. 33509/04, (br.2), stav 68). Teret da obezbedi poštovanje presude protiv države leži prvenstveno na državnim organima (vidi: presudu ESLJP u slučaju *Yavorivskaya protiv Rusije* od 21. juna 2005. godine, br. 34687/02, stav 25), počev od dana kada presuda postane obavezujuća i primenjiva (vidi: *Burdov protiv Rusije*, predstavka br. 33509/04 (br. 2), stav 69).
66. Štaviše, nadležni organi imaju pozitivne obavezne da organizuju efikasan sistem za sprovođenje odluka koje su efektivne u pravnom i praktičnom smislu i da osiguraju da se njihovo sprovođenje izvrši bez nepotrebnih kašnjenja (vidi: *mutatis mutandis*, slučaj *Peceve protiv bivše jugoslovenske republike Makedonije* od 6. novembra 2008. godine, predstavka br. 21839/03; kao i slučaj *Martinovska protiv bivše jugoslovenske republike Makedonije* od 25. septembra 2006. godine, predstavka br. 22731/02).
67. Što se tiče drugih tvrdnji podnositeljke zahteva o povredi članova 24., 46., 49. i 54. Ustava, Sud ne smatra potrebnim da ih razmatra, pošto je već utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije u pogledu neizvršenja odluke KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine.
68. Kao rezime, Sud nalazi da su podnositeljki zahteva negirana prava garantovana članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije, jer Opština Srbica i redovni

izvršni sudovi više od 8 (osam) godina nisu uspjeli da izvrše odluku KŽCS-SO u Srbici br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine.

Zaključak

69. Sud naglašava da je u svojoj praksi u više navrata utvrdio da su pitanja činjenica i pitanja tumačenja i primene zakona u domenu redovnih sudova i drugih javnih organa u smislu člana 113.7 Ustava i kao takva, pitanja su zakonitosti, osim i u meri u kojoj takva pitanja dovode do povreda osnovnih ljudskih prava i sloboda ili stvaraju neustavno stanje. Dakle, Sud je pod ustavnom obavezom da osigura da se u postupcima sprovedenim pred javnim organima poštuju osnovna ljudska prava i primat Ustava.
70. Konačno, na osnovu svih gore razrađenih razloga, Sud utvrđuje da je neuspeh nadležnih organa Republike Kosovo da obezbede efikasne mehanizme u smislu izvršenja konačne odluke koja je postala *res judicata* u suprotnosti sa principom vladavine prava, pravnom sigurnošću i predstavlja povredu osnovnih ljudskih prava garantovana Ustavom i Konvencijom.
71. Shodno tome, Sud zaključuje neizvršenje odluke Komisije za žalbe za civilne službenike opštine Srbica br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine, od strane Opštine Srbica i bivšeg Okružnog suda u Mitrovici, krši prava podnositeljke garantovana članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 (1) Poslovnika, na sednici održanoj 13. novembra 2017. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. UTVRĐUJE da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije;
- III. PROGLASI da odluka Komisije za žalbe za civilne službenike opštine Srbica, br. 112-158/10d 12. juna 2008. godine, predstavlja presuđeno pitanje *res judicata* i treba da se izvrši od strane Opštine Srbica.
- IV. DA PROGLASI nevažećom odluku bivšeg Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 76/11 od 13. februara 2012. godine, I VRATI Apelacionom sudu izvršni predmet podnositeljke na ispitivanje u skladu sa presudom Ustavnog suda, odnosno da uzme u obzir da odluka Komisije za žalbe za civilne službenike opštine Srbica, br. 112-158/1 od 12. juna 2008. godine, treba da se izvrši u rokovima utvrđenim zakonom;
- V. DA PODSETI nadležne organe na njihove obaveze u skladu sa članom 116. [Pravni efekat odluka] Ustava i pravilom 63 [Izvršenje odluka] Poslovnika Suda;
- VI. DA PODSETI Opštinu Srbica i Apelacioni sud da, u skladu sa pravilom 63 (5) Poslovnika, dostave informacije Ustavnom sudu u vezi sa merama preduzetim za sprovođenje presude Ustavnog suda u roku od 6 (šest) meseci;
- VII. Da DOSTAVI ovu presudu stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20 .4 Zakona o Ustavnom sudu;
- VIII. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvetë Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi